

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2451
lahaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Pikantne zanimivosti

srečavamo v tistem, precej neznanem p. slovnem življenju, ki se tiče mednarodnega sodelovanja v nakupu in prodaji orožja. Komaj so utihnili velikonočni zvonovi, ki so oznanjali vstajenje človeka, stanov, in narodov, že prihaja iz Ženeve zanimiva statistika, ki prinaša na dan precej pikantne, zanimive in za širšo javnost naravnost senzacionalne stvari. — Gre za objavo posebnega odseka v okviru Društva narodov, ki mu pripada pomembna naloga, da kontrolira vse tisto gospodarstvo, industrijsko ter kupčijsko poslovanje, ki se nanaša na dobavo, prodajo in nakup orožja s strani raznih držav. V tem oziru je ta odsek Društva narodov, ki se naziva razorožitveni odsek, dognal nekatere stvari, ki zvenijo na prvi pogled precej neverjetno in mor da celo paradoksalno. Tako je n. pr. širši javnosti neznano, da je v smislu zadevnega poročila ter izkaza, ki ga je podal navedeni odsek Društva narodov, dobavila največ orožja Nemčiji Francija, Nemčija je precej dober kupec in plačnik za dobavljeno orožje! Največ orožja je šlo iz Francije, če izvzamemo Nemčijo, v Belgijo, Grčijo, Kitajsko, Poljsko in Čile. Pa tudi češkoslovaška industrija orožja oskrbuje Nemčijo z orožjem.

V tem krogotoku kupčevanja z orožjem se zasledijo zanimive konture, kakršne nahajamo v vsem poslovnem življenju, kjer igra denar poglavito vlogo. Tako je omenjeni odsek ugotovil, da predema A l b a n i j a skoro vse orožje iz Nemčije in ne morda iz Italije, katere dejanska kolonija je. In B e l g i j a, ki jo z orožjem zalaga francoska industrija orožja, oborožuje kitajsko in japonsko vojsko v precejšnji meri.

Razorožitveni odsek Društva narodov pa je proučeval tudi druge več ali manj zanimive pojave glede oboroževanja posameznih držav in kapacitete v izdelovanju orožja v posameznih državah. V smislu teh izlazov koraka Francija na čelu teh držav, ki oskrbujejo druge države z orožjem. Saj je francoska industrija orožja leta 1932. krila 40 odst. vse svetovne potrebe na orožju. Anglija pa je izvozila največ orožja, to je 30 odst. vsega orožja. Tudi bi mogoče malokdo pri pisati miroljubnosti in pacifizmu nevtralnega Švice, da ni njen izvoz orožja v razne države nič manjši kakor je izvoz orožja v razne države, ki ga izkazuje industrija orožja Združenih držav ameriških, ki potrebujejo ogromne količine orožja lastne produkcije očitno pretežno zase.

Gotovo je, da skuša vsaka država v oboroževanju in razvijanju industrije orožja doseči nekakšno avtarkijo. Dejstvo je, da so se v letih 1930. do 1932. opazili v tem oziru znaki nekakšne avtarkije. Ni potreba še posebej poudarjati, da se razvija industrija orožja v posameznih državah vedno bolj v znamenju samozadostitve in nevezanosti na industrijo orožja v drugih državah. Tako je značilno leta 1929. izvoz orožja 65 milijonov zlatih dolarjev, dočim je v letu 1932. padel za skoro polovico, na 34 milijonov dolarjev. V tem je najočitnejši znak avtarkičnega proizvajanja orožja. Poučno in zanimivo pa je, da od konca leta 1932. izvoz orožja zopet rapidno narašča.

Porast izvoza orožja čisto gotovo ni v zvezi z manjšo kapaciteto oboroževanja samega v nekaterih državah, kar je splošno znano, da je resnica ravno obrat

Velika Britanija vztraja na poostitvi sankcij proti Italiji

Najkritičnejši teden v zgodovini Društva narodov

LONDON, 15. aprila. Zunanji minister Eden bo danes odpotoval z letalom ob 14. v Ženevo. Kakor se doznava mu je Baldwin dal nalog, da zastopa v Ženevi trdovratno doseganje britanske stališče. Radi tega bo Eden v Ženevi zahteval poostitve sankcij proti Italiji. Odbor trinajsterih se sestane jutri v Ženevi. Ker bo ta odbor moral ugotoviti, da so vsa prizadevanja za doseg premirja in mirovnihih pogajanj ostala brezuspešna, bo Eden predlagal takojšnje sklicanje sankcijskega odseka, katerega člani so že dobili telegrafično opozorilo, da naj bodo za odpotovanje pripravljeni. Po mnenju ženevskih krogov bo tekoč teden najkritičnejši v zgodovini Društva narodov, ker se pričakuje ostre diplomatske kontroverze

Laško časopisje je zelo bojevito v kampanji proti Veliki Britaniji

RIM, 15. aprila. Razobešenje italijanske trikolore ob jezeru Tana je angleško javnost nenavadno razburilo. Dočim so preje angleške grožnje v Rimu še nekaj zalegle, je sedaj italijansko časopisje zelo bojevito in se sklicuje na slavo italijanskih zmag na abesinskem bojišču. Značilna je pisava »Giornale de Italia«. Omenjeno Mussolinijevo glasilo piše: Na 149. dan od uveljavljanja gospodarskih sankcij so Italijani razobesili zastavo ob jezeru Tana. London mora vedeti, da je bilo jezero Tana abesinska posest. Danes je to jezero v posesti italijanske vojske. Na grožnje londonskega »Daily Expressa«, da bo Anglija zaprla Sueški prekop, da prepreči povratek italijanske vojske v domovino, odgovarja omenjeni list, da je ta angleška grožnja smešna, ker ni mogoče Italiji preprečiti, da si Italija jemlje vodo jezera Tana. Omenjeni list piše dobesedno: »Naj si v Londonu zapišejo za ušesa, da je danes jezero Tana italijansko. Italijanska vojska je pripravljena, da prevzame borbo za zaščito italijanskih interesov proti komurkoli.«

Misija barona Aloisia v Ženevi

RIM, 15. aprila. V zvezi z odhodom barona Aloisia v Ženevo se doznava v tukajšnjih krogih, da ni baron Aloisi odpotoval v Ženevo kot delegat Italije, marveč v neki posebni misiji. Zdi se, da bo baron Aloisi v Mussolinijevem imenu predložil odboru trinajsterih pogoje za sklenitev miru z Abesinijo in hkrati sporočil, da si Italija prepoveduje vsako vmešavanje Društva narodov v eventualna pagajanja med Italijo in Abesinijo. Če ima Društvo narodov k temu kakšne pripombe, naj pošlje svojega delegata v Rim

Spanija na pragu nove revolucije

MADRID, 15. aprila. Včeraj so neznani atentatorji ubili sodnika Fedrigala, enega od sodnikov, ki so bili obsodili desničarske omladince radi atentata na Hymanesa de Asua.

MADRID, 15. aprila. Renter poroča: Včeraj je pred tribuno, na kateri so bili člani vlade ob priliki proslave petletnice obstoja španske republike, eksplodirala bomba. Detonacija je povzročila veliko paniko. Ranjenih je več oseb. Med ranjenici je tudi stražnik, ki ga je v paniki neznanec ranil z revolverskim strelom.

MADRID, 15. aprila. Ob priliki povorke ob proslavi petletnice republike so skušali komunisti prodreti z rdečimi zastavami v povorko. Policija jih je nato razgnala, po končani povorki pa je nastala med komunisti in njihovimi političnimi nasprotniki pravcata bitka, v kateri sta obležala na bojišču dva mrtveca in več ranjencev.

Britanski, francoski in belgijski generali se posvetujejo

PARIZ, 15. aprila. Francosko odposlanstvo, ki odpotuje k londonskim generalštabnim posvetom Francije in Velike Britanije, je sestavljeno sledeče: vojno ministrstvo bo zastopal general Schweiguth, podnačelnik glavnega generalnega štaba, ministrstvo vojne mornarice bo zastopal podadmiral Habrial, podnačelnik glavnega mornariškega štaba, ministrstvo za letalstvo pa bo zastopal podnačelnik letalskega generalnega štaba general Mousard.

LONDON, 15. aprila. Havas poroča: Italija se ne bo udeležila londonskih generalštabnih posvetov, ki se danes tukaj pričnejo. Belgijo bosta zastopala general De Fontaine in major Mauthers.

Anglija nakupuje ogromne količine kanadske pšenice kot — „vojno rezervo“

LONDON, 15. aprila. Iz dobro poučenih krogov se doznava, da resno proučuje britanska vlada možnosti nakupa pretežnega dela kanadske pšenice, ki bi se naj hranila v Angliji kot vojna rezerva. V spodnji zbornici se je že sprožila misel prevoza kanadske pšenice v Anglijo. Konservativni poslanec Donner je predlagal, da bi britanska vlada stopila v stik s pšeničnim uradom v Ottawi, da se čim prej doseže uskladičenje ogromnih količin kanadske pšenice tostran Atlantika. Zadevna pogajanja so že v teku in gre za nakup ogromnih količin kanadske pšenice.

na, ampak je ta pojav zanimiv barometer splošne politične situacije, v kateri se nahaja trenutno ves svet.

Politični pabecki

POLITIČNO KOSILO.

Včeraj je priredil predsednik vlade v čast glavnim funkcionarjem JRZ v Dravski banovini svečano kosilo, na katerega so bili med drugim povabljeni tudi ban Dravske banovine, ljubljanski župan in bivši minister dr. F. Kulovec. Pri kosilu so razpravljali o organiziranju JRZ v Dravski banovini.

»ŽIVIMO ČIKA LJUBA«.

Velikonočni ponedeljek je bilo v Učmari politično zborovanje Davidovičevcev, na katerem so govorili dr. Brkič, novinar Dragomir Ikonjič in učitelj Dragutin Ostojčić. Nenadoma pa se je nenapovedan pojavil na zborovanju predsednik bivše demokratske stranke Ljuba Davidovič, ki so ga zborovalci sprejeli z vzklikom: »Živijo čika Ljuba«. Na tablah na zborovališču so se videli napisi: »Doli fašizem.« »Doli vojska.« »Živela svoboda.«

PREISKAVA O LIŠKEM UMORU.

Števo Pejnoviča, ubijalca narodnega poslanca Karla Brkljačiča, so orožniki po kančanem zasliševanju izročili sodišču v Gospiču.

NI POMIRJENJA.

»Delavska politika« piše v svoji 31. številki: »Notranje življenje je zastrupljeno in potrebuje za svojo ureditev mnogo strpnosti in iskrenosti tako med seboj kakor napram državljanom. Za take junaške čine se potrebnih heroji mdrale in načelnosti, pred vsem glede svobode in demokracije.«

GOSPODARSKI SVET.

»Trg. list« piše v velikonočni številki: »Dajte nam gospodarski svet, po katerem kličejo vsi gospodarski ljudje, dajte nam osrednje telo, v katerem bodo zbrani naši najsposobnejši in najbolj izkušeni praktični gospodarji, da uravnajo pravilno naše gospodarsko življenje in da napravijo konec temu neznosnemu dejstvu, da propadamo v revščino sredi velikanskih naravnih zakladov. Gospodarski svet, to je ono veselo oznanilo, ki pomeni dan vstajenja za naše gospodarstvo.«

Pa če že ni mogoče vsedrjavni gospodarski svet, ker ga ne zahtevajo vse pokrajine s takšno silo, kakor Slovenija, pa je mogoče in le od nas odvisen slovenski gospodarski svet.

KRUPOVI INŽENJERJI V ZENICI.

Ker bodo pričetakom maja pričeli kopati temelje za razširjenje tvornice v Zenici, se te dni pričakujejo strokovnjaki znane tvrdke Krupp, ki bodo pregledali teren. Gradbena dela bodo predvidena poverjena domačemu podjetju pod nadzorstvom Kruppovih inženjerjev.

ODLIKOVANA GENERALA.

Z redom Jugoslovenske kroge II. stopnje sta odlikovana divizijska generala Bogoljub Ilić in bivši poveljnik kraljeve garde Ratko Raketič.

OBSODBA.

K poročila str. 2: Po kratkem posvetovanju je ob 12.30 predsednik senata s. o. s. Lenart razglasil sodbo: Obtoženi Jakob Rodošek, Jožef Zajšek in Franc Peteršič so krivi, da so pretepli pokojnega Kureža in povzročili smrt ter se obsodijo: Rodošek na 6 let robije, Zajšek na 5 let robije, Peteršič pa na 6 let robije. Nstali obtoženci so bili oproščeni vsake krivde in kazni.

Okna v svet

Kateri francoski politik je najpopularnejši

Znani pariški dnevnik »Le Journal« je razpisal glasovanje na vprašanje: »Kateri so štirje francoski državniki, ki uživajo največje zaupanje?« Doslej je prispelo redakciji na to vprašanje okoli 60 tisoč odgovorov. Rezultat tega glasovanja je zbudil kar največje zanimanje. Največ glasov je namreč dobil bivši ministrski predsednik in zunanji minister La-

val, ki je prejel 29.500 glasov. Nato sledi nekdanji ministrski predsednik Tardieu, ki se je sicer umaknil iz parlamenta, ne pa iz politike in ki je dobil 23.055 glasov. Nemało presenečenje je zbudil tretji kandidat v osebi manj znanega poštne ministra Mandela, ki je prejel 12.870 glasov. Na četrtem mestu je sedanjí zunanji minister Flandin s 6230 glasovi.

Kulturni razgledi

Mladi debitantje v mariborskem gledališču

Kakor smo že poročali, nastopijo jutri v četrtek zvečer na odru tukajšnjega Narodnega gledališča trije mladi debitantje, ki hočejo mariborskemu gledališkemu občinstvu predstaviti svoje odrsko znanje in spretnost. So to gđc. Tuši Rajnerjeva ter g. Josip Borko in D. Pahor.

Gđc. Tuši Rajnerjeva je absolventka dunajske državne akademije. Absolvirala je že v ljubljanski drami nekaj uspelih večerov, da omenimo samo Amal v »Izdaji pri Novari«, Jessiho v »Beneškem trgovcu« in Tilko v Vombegarjevi komediji »Zlato tele«, s katerimi stvaritvami si je bila pridobila priznanje ne samo občinstva, ampak tudi kritike. Gđc.

Tuši Rajnerjeva bo jutri zvečer nastopila v vlogi Bellilote v »Zweigovi dram« Simromakovo jagnje.

G. Josip Borko pa je absolvent praškega državnega konservatorija. Topot se bo prvič predstavil slovenski gledališki javnosti kot lajtnant Fourés v omenjeni Zweigovi dram. Poleg njiju nastopi kot Fouché g. D. Pahor, ki ima tudi že nekaj lepih uspehov za seboj.

Mladi igralci, ki so se za svojo umetniško udeleževanje dobro pripravili, zaslužijo vsekakor zanimanje mariborskih gledaliških obiskovalcev. Kakor doznavamo debitirata gđc. T. Rajnerjeva in g. J. Borko na angažma

Gospodarska življenje

Borba kmetov za izboljšanje položaja

Največji živinski sejmi v Sloveniji so gotovo v Ptuj. Ptujski konzumni trg pa je za tako množino živine mnogo premajhen. Zato prihajajo na te sejme mesarji in prekupčevalci živine od daleč, ki živino potem izvažajo v večje konzumne centre v državi in v inozemstvo. Kmetško gibanje za dvig cen živine pa se je prav v tem važnem središču najslabše obneslo. Prekupčevalci so to priliko dobro izrabili, nakupili v Ptuj več živine in jo potem tirali na druga sejmišča kjer so sejmiski odbori že prodri s svojimi najnižjimi cenami živini.

Da bi se tako stanje ne izrabljalo, je selekcijsko društvo za ormoš, cik, govedo pri Sv. Marku sklicalo dne 5. aprila ob 9. uri v Ptuj sestanek zastopnikov občinskih kmetijskih odborov, kmetijskih podružnic in selekcijskih društev vsega ptujškega okraja. Tako se je udeležilo sestanka preko 50 zastopnikov. Sestanku so prisostvovali tudi zastopniki okrajnega glavarstva in okrajnega kmetijskega odbora.

Tajnik selekcijskega društva je podal zastopnikom poročilo o akciji dviganja cen v Sloveniji in na Hrvaškem. Omenjal je, da v Sloveniji delajo na dviganju cen živini in kmetijskih pridelkov od treh strani in sicer Kmetiska zveza, Narodna sloga in Kmetijska družba. Kakor je to dejstvo razveseljivo, potrebno pa je, da vse te organizacije delajo skupno roko v roki. V dosego tega cilja je potrebna železna enotnost kmečkega stanu. Uspeh tega gibanja je odvisen samo od solidarnosti in enotnosti našega kmeta. Za-

to morajo v tem boju sodelovati vsi. To gibanje kmečkega ljudstva za dvig cen ima globok pomen in ga morajo smatrati za početno socialno gibanje, ko se ljudstvo prične prebujati in posegati po samopomoči. Kratko, naše ljudstvo uvideva, da je izboljšanje njegovega položaja le v njegovih rokah, in da si ga bo izboljšalo le v toliko, v kolikor bo to storilo samo. Končno je še razveseljivo, da nas v teh težnjah podpirajo oblasti s tem, da nas pri tem delu ne sme nihče ovirati. Zato vsi na uspešno delo!

Po poročilu se je razvil stvaren razgovor, na podlagi katerega so zborovalci prišli do sledečega sklepa:

1. Ustanovil se je sejmiski odbor, sestojč iz zastopnikov občinskih kmetijskih odborov in gospodarskih organizacij. Ti odborniki bodo poskrbeli, da bo na vsak sejmiski dan prišel po en kmetovalec iz občine, ki bo vršil rediteljsko službo na sejmišču.

2. Vsi odborniki morajo nemudoma po občinah in vaseh ustanoviti pododbore, ko bodo živino za prodajo ocenjevali, dajali živinorejcem pojasnila o ceni itd.

3. Izbral se je ožji izvršni odbor, ki bo organiziral rediteljstvo na sejmišču, zasledoval cene živini, informiral o tekočem pododbore po vaseh in občinah, stopil v stik z vsemi organizacijami, ki delajo v ptujškem okraju za zvišanje cen itd.

Ta odbor ima tudi nalogo, da prouči, kako pomagati kmetom, ki morajo živino prodati v sili in se na ta način težje držijo določenih cen.

Čuda tehnike

Kakšno orožje bo odločilo v bodoči vojni

Ni ravno treba, da si ogledamo novi bodočnostni film H. C. Wellsa, da dobimo vsaj približno predstavo vojne tehnike, katere proizvodi bodo odločilni v bližnji bodočnosti. Treba je le seči po vojaško strokovnjaški reviji »Army, Navy and Air Force Gazette«, v kateri se stalno obelodanjajo najnovejše pridobitve na torišču sodobne vojne tehnike. Tako se v zadnji številki omenjene revije navaja odkritje nekega novega plina, katerega »smrtonosno« učinki se ne omejujejo samo na človeka, ampak se nanašajo tudi na motorje. Če se namreč s tem plinom obstrlejuje letalo, potem ni potrebno, da se zadene letalo, ampak zadošča, da eksplozirajo te bombe s svojevrstnim plinom v bližini letala. Posledica je namreč, da pride ta plinska mešanica z zrakom vred

v motor, kjer se stvori skupno z gorivno snovjo tako močna eksplozivna zmes, da se motor razleti.

Poleg tega beleži sodobna vojna tehnika še drug zanimiv izum strojníc, ki ne potrebujejo več sodelovanja moštva. Omenjene strojnice se lahko sprožijo k »delovanju« s pomočjo električne struje, nakar sledi avtomatično razdiranje predzemlja na sektorju do 180 stopinj. Končno se v tej reviji navaja še izum nekakšnega kopnega torpeda, ki se sproži preko zemeljske površine in ki prileti na določeni cilj s toliko silo, da prebije tudi najmočnejše betonske zazidave. Če je probojna sila tega torpeda tako velika, potem se ntrdbam tako zvane Maginotove linije obeta resna preizkušnja.

Tepeed sodišča

Brez konca in kraja padajo mlada življenja

Zverinski umor v Skorbi pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča — Radi umora šest obtožencev na zatožni klopi

Podivjanost in brezsrčnost fantov v nekaterih krajih našega podeželja sta že marsikaterega mladeniča spravili v tukajšnjo kaznilnico. Kljub temu, da sodniki v zadnjem času hudo obsojajo ubijalce in sploh vsakogar, ki seže po nožu, kazni ničesar ne zaležejo ter se vrstijo teden za tednom nečloveški pokolji in obračunavanja pa naših vaseh. Zdi se, da je nedavni izrek nekega zagovornika pri neki kazenski razpravi resničen, ko je rekel, da prevladuje v nekaterih vaseh mnenje, da »tako dolgo ni kdo fant, dokler ne spravi kakega človeka na drug svet«. Kako malenkostni so včasih vzroki obžalovanja vrednih slučajev uboja ali umora, nam kaže današnja razprava, ko je sedelo na zatožni klopi šest obtožencev, sami mladeniči v starosti od 21 do 30 let. Obtoženi so bili hudega zločina, umora, ker so dne 26. decembra 1935 do smrti grozotno pretekli Antona Kureža. So to 30letni posestniški sin Jakob Rodošek v Skorbi, 25letni posestniški sin Lovrenc Galun v Skorbi, 30letni mesar Janez Klanečki v Skorbi, 23letni želarski sin Jožef Zajšek iz Hajdoš, 20letni želarski sin Alojzij Žumer iz Hajdoš in 25letni čevljarški pomočnik Franc Peteršič iz Skorbe.

Ko so vsi obtoženci zavzeli svoje mesto pred velikim kazenskim senatom, je predsednik senata s. o. s. Lenart najprej ugotovil identiteto vseh obtožencev, nakar je državni tožilec dr. Dev prečital obtožnico, iz katere posnemamo:

Na Štefanovo leta 1935. so popivali v gostilni Antonije Koštomaj v Skrobi, v ptujškem srezu, številni gostje iz Skrobe in Hajdoš. Okoli 20. ure je šel neki Janez Zajšek pred gostilno na malo potrebo. Pri tem je prišel po cesti sedaj pokojni Anton Kurež. Imel je odprt nož v roki in šel proti Janezu Zajšku. Ta je vrgel Kureža na tla. Kurež pa se je pobral in sunil z nožem Janeza Zajška v levo pleče. Dogodek se je vršil popolnoma tiho in ko se je Zajšek čez nekaj časa vrnil zopet v gostilno, je ostalini fantom povedal, kaj se mu je zunaj zgodilo. Za njegovo poškodbo je izvedel njegov oče Franc Zajšek, ki je šel v gostilno pogledat, kako je simu. Medtem je prišel v gostilno tudi Anton Kurež. Stari Zajšek je najprej ozmerjal sina, zakaj je

sploh šel v gostilno, nato pa je oštel Kureža. Ker pa je Kurež zanikal, da bi bil zabodel njegovega sina, je stari Zajšek zgrabil Kureža in ga zanesel pred gostilno, kjer ga je vrgel v sneg. Iz gostilne je prišlo tudi več fantov, ki so hoteli Kureža preteptati, kar pa je preprečil stari Zajšek. Družba se je na to podala nazaj v gostilno, Kurež, ki se je očitno zbal, da ga bodo pretepli, pa se je podal v okrog 30 m oddaljeni skedenj posestnika Korena, kjer se je vlegel na seno in zaspal. Ker je poškodba Janeza Zajška izgledala nevarna, so pozvali ptujške reševalce, ki so ga odpeljali v ptujško bolnišnico. Že precej po polnoči so vsi gostje zapustili gostilno.

Medtem pa so obdolženci, ki so iskali Kureža Antona, izsledili, da se Kurež nahaja v Korenovem skednju. Najprej sta šla na skedenj obdolženca Jakob Rodošek in Franc Peteršič in pretepla Kureža z ročicami. Povedala sta nato ostalim obdolžencem, kje se Kurež nahaja, nakar so se vsi obdolženci obožili deloma z ročicami, deloma z noži in se podali v Korenov skedenj, kjer so neusmiljeno pretepli Antona Kureža. Anton Kurež je zadobil v celem 16 poškodb, deloma z noži, deloma z ročicami, kol ali podobnim orodjem. Štiri njegove poškodbe so bile smrtno nevarne. Kurež je imel še toliko moči, da se je zavlekel do vrat Korenovega konjskega hleva, kjer sta spala dva lhapca, ki sta ga naposled položila na kup sena. Zjutraj so nesrečnega Kureža prepeljali v ptujško bolnišnico, kjer je naslednjo noč umrl.

Vsi obdolženci popolnoma zanikajo krivdo. Najpreje ni hotel nikdo od njih ničesar vedeti o tem, kdo naj bi bil pretepel Kureža, pozneje pa so nekateri od obdolžencev začeli izdajati storilce.

Pri današnji razpravi so obtoženci valili krivdo drug na drugega, in ni hotel biti nikdo od obtožencev fisti, ki je pokojnemu Kurežu prizadial smrtnonosne poškodbe. Tudi so bile zaslišane številne priče. Razpravo vodi s. o. s. Lenart, predsednik pa s. o. s. dr. Tombak, Zemlič, dr. Kotnik in Kolšek. Obtožbo zastopa državni tožilec dr. Dev, obtožence pa branijo odvetniki dr. Šnuderl, dr. Lašič, dr. Stor, dr. Hoinik in dr. Jan. Razprava ob času poročila še traja.

Ptujske novice

Nezgode in nesreče ob velikonočnih praznikih. V Drakoveh se je pripetila hujša nesreča. Tam je pripravljala večja družba fantov smodnik za velikonočno streljanje. Pri tem poslu za se je iz neznanega vzroka vžgal smodnik, nastala je velika eksplozija, pri kateri je dobil 18 letni Alojz Belšak, sin posestnice iz Trbegovcev, smrtno nevarne opekline na obrazu in rokah. Obraz je tako preobličjen, da je celi obraz le ena masa. Spraviljo ga v ptujško bolnišnico. Njegovo stanje je obupno. — Pri streljanju se je hudo ponesrečil tudi 15 letni Jožef Rakuša, sin viničarja iz Male Nedelje. Pri streljanju s pištolo je nastala eksplozija in je dobil fant nevarne poškodbe na desni roki in mu je dlan dobesedno razmesarilo. Tudi tega so prepeljali v ptujško bolnišnico. V isti zavod so spravili 36 letnega Janeza Jeza, pos. na Hajdini, s težko rano na glavi. Na Velikonočni ponedeljek v pozni noči je dobil s sekiro po glavi tako silen udarec, da se je onesvestil. Malo je manjkalo, da mu ni storilec izbil desno oko.

Kino. V sredo 15. in v četrtek 16. tm, obakrat ob 20. uri se predvaja film »Ples v Savoju«. V soboto 18. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 19. tm. ob 18.30 in 20.30 uri pa je na vrsti film »Operator 13.«

Spacino gibanje

Spremembe v vodstvu tukajšnjega poverjenišva Jugoslovenskega lahkoatlet-

skega saveza. Upravni odbor JLAS v Zagrebu je kooptiral v odbor znanega mariborskega sportnega delavca in Sokola ter člana SK Železničarja g. Vladimirja Venutija, ki je prevzel od svojega prednika Evgena Berganta posle poverjenišva JLAS. Čestitamo!

Zopet za točke. V nedeljo 19. t. m. se bo odigrala predzadnja prvenstvena tekma LNP, in sicer se bodo srečali v Mariboru celjski Atletiki in naši Železničarji. Poslednja prvenstvena tekma v mariborski skupini se bo odigrala v nedeljo 26. t. m., ko bosta v Mariboru merila svoje moči ISSK Maribor in Atletik KS iz Celja.

Austria (Gradec):ČSK 4:2 (3:2). Na velikonočno nedeljo je gostovala enajstotnica drugorazrednega graškega kluba »Austria« v Čakovcu ter odigrala proti Čakovčekomu SK prijateljsko tekmo, ki se je končala s zmago gostv. Na velikonočni ponedeljek pa so Gradčani v Varaždinu premagali Varaždinski SK z 2:1 (2:1).

Otvoritveno dirko priredi v nedeljo 19. t. m. Motoklub »Pohorje« in sicer na progji Maribor - St. Ilj. Start bo ob 13.30 na Trgu svobode.

Skrivnosten odgovor.

Neki angleški diplomat je ob priliki obiska vprašal kraljico Kristino:

— Govorijo, da Vaše Veličanstvo zelo sovraži moške. Ali je to res?

— Nasprotno! Ljubim jih. In veste zakaj jih ljubim. Ne zato, ker so moški, marveč zato, ker niso ženske...

Mariborske in okoliške novice

Mesto k uršulinkam z ljubčkom po širnem svetu...

Sodni odmevi tragikomične zgodbe mladega parčka

Malj kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča je te dni razpravljal o pustolovščinah 25 letnega trgovskega potnika Jožefa Kodra iz Maribora, ki je, kakor smo že svojčas obširno poročali, letos v januarju pregovoril neko 18 letno učenko obrtne šole v Vesni, da je z njim pobegnila. Kakor pripoveduje obtožnica je prišel obtoženi Koder dne 4. maja l. l. iz kaznilnice, kjer je obseval 4 leta robiz. Podal se je v Fram k svoji materi. Tamkaj se spoznal brhko 18 letno dekle, ki jo je polagoma popolnoma dobil v svojo oblast. Delala sta načrte o skupnem pobegu. Toda manjkalo je denarja. Pa si je izmislil Koder originalen načrt. Deklica je doma pregovorila mater, naj jo pošlje v Gradec v samostan uršulink. Mati se je dala pregovoriti ter je pripravila vse potrebno za potovanje v Gradec.

Poleg perila in rjuh je dala hčerki še 4500 dinarjev v gotovini ter je hčerkico spremljala na postajo. Hčerkica se je zares odpeljala, toda samo do St. Ilja, kjer jo je čakal Koder. Mesto v Gradec sta skupno odpotovala v Medvode. Mladji parček se je izdajal za mladoporočenca na ženitovanjskem potovanju, ter si najel v Medvodah sobico. Toda sreča ni trajala dolgo. O celi zadevi so izvedeli starši, ki so stvar prijavili oblastem. Nekaj dni zatem je sledila aretacija. Kodra so vtaknili v zapor, hčerkica pa se je vrnila k materi. Sedaj po preteku treh mesecev se je parček zopet znašel na zatožni klopi in je bil Koder zaradi te pustolovščine obsodjen na leto dni strogega zavora, na 1000 dinarjev globe ter na izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo treh let. Dekle pa je bilo oproščeno.

Rabuka na včerajšnjem živinskem se mu

V našem listu smo že večkrat poročali o akciji mariborskih okoliških kmetov za samopomoč v cilju, da se s skupnim nastopom doseže zvišanje cen živini. Ta borba kmetstva je bila naperjena proti prekupčevalcem, ki so pri prodaji živine kmetom škodovali. Med prvimi uspehi te samopomočne akcije je bila ustanovitev posebnega akcijskega odbora, ki je dosel, da je mestno tržno nadzorstvo strogo odredilo prostor na tukajšnjem sejmskem trgu, kje naj v tržnih dneh stojijo s svojo živino kmetje in kje prekupčeval-

ci, ki so bili prej pomešani med kmetovalci, da so imeli na tak način več izgle-
dov za prodajo svoje živine. Kakor poro-
ča današnje »Jutro« pa je prišlo na vče-
rajšnjem živinskem trgu okoli poldneva
do pravcate rabuke. Prekupčevalci so
videč, da bo slabo z njihovo kupčijo, u-
drlji na prostor, kjer so bili kmetje s svo-
jo živino, ter se med nje pomešali. Na-
stala je razburljiva rabuka, ki ji je na-
pravila konec policija, ki je takoj vpo-
stavila red in pregnala prekupčevalce na
prostor, ki je njim določen.

Kam gajdemo?

Kino kavarna bar. Veliki mednarodni spored izbornih plesalk itd. Jutri 16. aprila popolnoma nov spored, ki bo presenetil vsakogar. Izborna jedila in pijače, solidne cene.

Danes poslovilni večer Maks in Quack v Veliki kavarni.

»Pedagoški pogledi na mladoletnika, ki je zapadel kazensko paragrafu« je naslov predavanja univ. prof. dr. K. Ozvalda, ki bo v četrtek dne 16. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma pod okriljem Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru.

Narodna gledališča

REPERTOAR.

Sreda, 15. aprila ob 20. uri »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Red B.

Četrtek, 16. aprila ob 20. uri: »Siromakovo jagnje. Znižane cene. Debut T. Rajnerjeve, J. Borka in D. Pahora.

Tuši Rajnerjeva, Josip Borko in Danilo Pahor bodo debitirali pri jutrnji predstavi »Siromakovega jagnjeta«. Tuši Rajnerjeva je študirala na Dunaju, a je svoj odrski ognjeni krst prestala uspešno že v ljubljanski dramati. Igrala bo ulogo nesrečne Bellilotte. Josip Borko je mlad absolvent praškega konservatorija, predstavil se bo v veliki vlogi poročnika Fouchesa. Tretji, Danilo Pahor je bil pred leti član ljubljanske drame; igral bo Fouchesa. Predstava je po nižanih cenah.

»Direktor Čampa«, je zelo zanimivo iz sodobnosti vzeto delo dramatika J. Kranjca. V Ljubljani je doseglo radi svoje aktualnosti presenetljivo velik uspeh. Delo bo prihodnja dramska novost. Režira ga režiser J. Kovič. Čampo igra Furberga.

O tem in onem

Iz poštne službe. K pošti v Mursko Soboto je premeščen Pavel Kurinčič, uslužbenec 9. položajne skupine pri ptujski pošti.

Himen. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Rihard Lerar, ključavničar, in Marija Kikel, kuharica. — Inž. Viljem Benger in Marija Žebot, učiteljska abiturientka. — Maksimilian Hercog, poštni uslužbenec, Frankopanova 5. in Marija Breznik, posestniška hči. Bilo srečno!

raj popoldne ukradel neznan tat iz veže 250 dinarjev vredno preprogo. Neka neznanca storilka je odnesla zasebnici Neži Rajšpovi, stanujoči v Erjavčevi ulici, iz nezaklenjene omare novo 200 dinarjev vredno žensko obleko. Knjigovodja Ant. Telebo, uslužben pri tvrdki »Ekspedit« v Cankarjevi ulici pa je policiji prijavil, da je tvrdkinemu vozniku zmanjkala z voza med prevozom na kolodvoru bala papirnatih vrečic, vredna 700 Din.

Zrtev velikonočnega streljanja. K zadnemu včerajšnjemu poročilu o nesreči pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah nam sporočajo, da Ivan Slaček ni sam streljal z možnarjem, ampak neki viničarski sin iz Pišečkega vrha in da je Slaček postal pri tem uboga nedolžna žrtev.

Kakšno vreme se nam obeta. Zopet malo vreme, marsikje oblačno, morda tudi s kratkotrajnim dežjem. Na jugu bolj oblačno kakor na severu. Tako pravi dunajska vremenska napoved.

Nočno lekarniško službo imata danes v sredo Savostova in Konižova lekarna. Intri v četrtek Albaneževa in Vidmarjeva.

Tujci v Mariboru. V prvi polovici je bilo pri policiji v Mariboru zglasenih 1127 tujcev, od teh je bilo 402 inozemca. Od inozemcev je bilo 50 oseb iz Dunaja, 22 iz Gradca in 330 iz drugih inozemskih krajev.

Današnji »mali trg« je bil prav dobro založen. Kmetje so pripeljali 9 vozov krompirja in čebule in 4 voze jabolk. Cene so bile: perutnina se je prodajala po Din 10—50 za komad, krompir 0,75—1, čebula 2,50—3, kisló zelje 3—4 za kg, karfiola 2—4, glavna solata 1—2, zeljnate glave 0,50—3 za komad.

Mariborski živinski sejem. Na živinskem sejmu dne 14. t. m. je bilo prignanih skupno 397 komadov živine, in sicer 9 konjev, 108 volov, 253 krav in 13 telet. Prodanih je bilo 216. Povprečne cene so bile na sejmu sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od Din 3,50 do 4, poldebeli voli od 3 do 3,50, voli za rejo 3 do 3,50, biki za klanje 3,25 do 3,50, klavne krave debele 2,80 do 3, plemenske krave 2,50 do 3, krave za klobasarje 1,50 do 2, molzne krave 3 do 4, breje krave 3 do 3,80, mlada živina: 3,50 do 4, teleta 4,50 do 5,50.

Mesne cene na mariborskem trgu. Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8 do 10, volovsko meso II. vrste 6 do 8, meso od bikov, krav in telic 4 do 6, telečje meso I. vrste 8 do 10, telečje meso II. vrste 5 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 12 Din.

Debalne od vsepravsd

Bivši španski kralj Alfonz je prispel na Dunaj, da prisostvuje poroki nečakini bivše cesarice Zite s princem Alfonzom Bourbonkim.

Henry Cheron je umrl včeraj v Parizu. Bil je 12 krat minister v francoski vladi.

Balkanska pomorska konferenca je sklicana za 26. maja v Carigrad.

Med Češkoslovaško, Romunijo in Rusijo je bila podpisana pogodba o rednem značnem potniškem prometu na progi Praga—Bukarešta—Moskva.

Ruske vžigalice so se na Angleškem tako razširile, da je bila ustanovljena posebna družba za njih prodajo.

Nemške dobave premoga Italiji so dosle v oktobru 878.320 ton in so v februarju padle na 569.200 ton, izvoz koks pa od 62.110 ton na 13.400 ton. Sedaj se mudi v Nemčiji posebna delegacija italijanskih industrijcev in trgovcev, da bi se nemški izvoz v Italijo zopet povečal.

Londonski Rothschildi so darovali 90 tisoč funtov, okoli 20 milijonov dinarjev za podpiranje beguncev iz Nemčije.

Na velikih ameriških potniških parniških se v zadnjem času množe primeri sabotaže. Parobrodne družbe imajo zaradi tega že veliko škodo.

Časniške gredice

MENIH IN NUNE

V »Delavski politiki« od 15. t. m. beremo: Vedno več samostanov, menihov in nun«. Naše mesto, zlasti pa periferija, bo postalo zatočišče menihov in nun, ki prihajajo iz vseh krajev sveta. Pred par leti so prišli španski jezuiti, sedaj pa na-

Kino

GRAJSKI KINO. Samo še do vključno četrtrka.

»GRAD HUBERTUS«

Ker je pa vsako podaljšanje tega prekrasnega filma nemogoče, se ceni občinstvo opozarja, da naj ne zamudi te prilike in si ta film ogleda. Pride »Vročá kri«.

Kino Union. Do vključno petka nave-selejši film »Mala Katarina«, Franciško Gaal.

povedujejo prihod Don Boscovih salezijancev in pa nekaj nun, ki so nune in aiso nune. Te nune se bodo naselile v škofovem dvorcu v Betnavi, ki so ga v ta namen udobno preuredili in električno razsvetlili, da bodo nove prebivalke imele prijeten dom. Poleg novih cerkva, bomo v Mariboru dobili še lepo število samostanov in nove kadre menihov in nun. Revščina zato ne bo nič manjša. Tudi tisti ubogi invalid s svojo družino, ki stanuje v bližini sedaj prenovljene škofove graščine v zemeljski duplini, bo moral še nadalje ostati na svojem mestu, ker med nunami zanj pač ne bo prostora.

G. VESENJAK JUN.: »DOL S KLERIKALCI!«

»Del. politika« prinaša v svoji številki od 15. t. m.: »G. Vesenjak: »Dol s klerikalci!« V poročilih o dijaških demonstracijah na ljubljanski univerzi, so ljubljanski klerikalni listi med drugim objavili tudi vest, da je prišla nekega dne gruča visokošolcev-akademikov pred škofijo in Jugoslovansko tiskarno in so tam demonstrirali ter posebno gg. akademiki X. Y. in Vesenjak kričali: »Dol s klerikalci!« — Prav čudno se čita, da klerikalni listi imenoma napadajo celo sinove svojih zaslužnih prvoboriteljev, če so slučajno drugačnega prepričanja.

KAKO POROČA »KATOLIŠKI SLOVENEC«.

V mariborski rubriki »Slovenca« smo v studenski predvolilni borbi čitali poročilo o nekem krvavem obračunavanju. Vest je zbudila med prizadetimi, ki so se brez krivde imenoma navajali, umljivo ogorčenje ter obsodbo in bi bila nedvomno vsa zadeva žalostno končala pred sodiščem, da se nj zadeva poravnala s tem, da je omenjeni list moral v današnji številki objaviti sledeči preklcik: »Uredništvo »Slovenca« v Mariboru izjavlja k notici, objavljeni v »Slovencu« dne 25. marca 1936. pod naslovom »Studenci pri Mariboru. Krvave priprave k občinskim volitvam: Uredništvo je dobilo v zadevi nepopolne informacije in dopis. Niti g. Pavalec Franc ni g. Pavalec Franc in Čeh, oba posestnika in železničarja v Studencih pri Mariboru, nista pri incidentu sodelovala in ju ne zadene nobena krivda in noben očitek. — Uredništvo »Slovenca« v Mariboru.»

Za smeh in dober volja

PREVIDNA ODJEMALKA.

Neka dama pride v lekarno in vpraša lekarnarja:

- Ali je lekarna vaša?
- Da, gospa!
- Kdaj ste jo otvorili?
- Pred dvajsetimi leti.
- Torej imate veliko prakso?
- Da gospa.
- Imate tudi diplomo?
- Poglejte jo, nazidu visi.
- Prav... dajte mi, prosim vas, dva dinarja bonbonov proti kašlju...

Prijatelja med seboj.

- Vidiš letalo v zraku? Imam tako dober vid, da vidim muho na krilu.
- Jaz imam pa tako dober sluh, da slišim, kako se spreha po krilu.

ENOSTAVEN RAZLOG.

- Zakaj se pripeti več avtomobilskih kakor železniških nesreč?
- Ali si že kdaj slišal, da je kurjoli ljubil strojevodjo...

NOBENA RAZLIKA.

- Si že čital Dantejev »Pekel«.
- Nisem, toda bil sem že dvakrat oženjen...

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesorja Kabaja

ROMAN

Apolonija in Atanarij Gal sta se vrnila s tistega sestanka v pomladnem gozdu kakor prerajena. V njenih nemirnih dušah je plapolal plamen novega, mogočnega upanja na rešitev iz maklenske ječe, da si sta se predobro zavedala, da ju more voditi rešilna pot samo v nove, morda še vse večje nevarnosti in težke naloge.

Upanje na beg je bilo šibko, vendar se je bilo treba pripraviti. Mrzlično sta uredila vsak svoje stvari, preživela dan v nemiru in noč v bedenju. Ko je vstalo novo jutro, ju je našlo bleda in izmučena na duši in na telesu.

Nič manj ni bil nemiren pilot Bonifacij Urban. Ko se mu je porodila prva misel na pobeg z Maklena, jo je zaprl vase in čakal na trenutek, v katerem bi jo mogel uresničiti. Sedaj je moral misliti še na dva druga, na inž. Atanzija Gala in Apolonijo Kabajevo. Pobeg v treh je bil v nekem oziru lažji, v drugem pa težji. Lažji zaradi tega, ker je imel zaveznika in pomočnika, a težji, ker bi odlet trojice vzbudil prej in večjo pozor-

nost. Tak odlet bi se skoraj ne bi dal skriti. Bonifacij Urban je vedel predobro, da se na tovarištvo makolenskih uslužbencev ne more zanašati, da ga bo izdal vsak brez izjeme, ako ne zaradi drugega že iz nevoščljivosti. Zavedal se je, da bo vsak skušal takoj, čim bo mogoče, obvestiti o pobegu dr. Servacija Evarista. Zaradi tega je moral vse desetkrat premisliti, določiti vsako malenkost in po izsledkih in sklepih tega premissljevanja urediti svoje postopanje.

Kakor navadno, se je tudi tistega dne že zgodaj podal v delavnico, ki je stala tik hangarja, v katerem so bila spravljena štiri letala. Iz delavnice so vodila v hangar široka vrata, vendar dosti pretesna, da bi mu mogla pri pobegu kakor koli koristiti. Bonifacij Urban je previdno iz popolnjeval svoje naprave, s katerimi je hotel preprečiti zaprtje širokih hangarskih vrat. Nemirno jih je jemal v roke, hodil v hangar, proučeval zapirala in se vadil v gibih, ki so bili potrebni za dosego namena. Ti gibi so morali biti nagli in sigurni, mimo tega pa še taki,

da niso vzbujali nezaupljive pozornosti. To delo je opravljal pilot Bonifacij Urban že nekaj tednov, in bil je prepričan, da je že vse pripravljeno in dovršeno, a danes, ko je čutil čisto razločno, da se bliža usodni trenutek z vedno večjo naglico, prejšnje sigurnosti naenkrat ni bilo več. Zdel se je samemu sebi tako neroden, da bi se bil od jeze najrajši udaril s pestjo po čelu.

»Ako se mi iz nerodnosti ponesreči in odkrije doktor moj namen, je za vselej vse izgubljeno«, si je dejal. »Druge prilžnosti potem ne bo nikoli več. Večno bom moral ostati tu jetnik med jetniki... Ako se mi ne zgodi še kaj hujšega!«

Pod utisom te grozne zavesti se je pomiril. Obvladal je živce, ponovil gibe in dosegel v polni meri to, kar je hotel. Potem se je vrnil v delavnico in se oprjel, bolj navidezno kakor zares, nekega malo važnega dela. Vedel je, da bo prišel dr. Servacij Evarist še dopoldan v delavnico in v hangar. Navadno ni nikoli opustil popoldanskega obiska pri svojih čudovito izpopolnjenih aparatih, v katerih je bil zaljubljen kakor fant v dekle. Prihajal je v hangar tudi takrat, kadar ni letel. Pa često je tudi samo za zabavo potegnil iz hangarja najmanjše letalo, sedel vanj in odbrzel na dopoldanski raz-

vedrilni polet, prav tako, kakor hodijo drugi ljudje na izprehod po čistem, osvežujočem zraku. Pilot pa je podzavestno tudi slutil, da današnji polet najbrže ne bo samo razvedrilnega in zabavnega značaja.

Pravilnost te slutnje je spoznal takoj, čim se je doktor Servacij Evarist kmalu nato res pojavil v delavnici, in sicer tokrat v spremstvu profesorja Hilarija Kabaja. Njegovo bistro oko je takoj opazilo, da sta odpravljena za daljši polet in ju je zato kar sam vodil naravnost k tretjemu letalu, ki je stalo poleg četrtega, ogromnega letala, le za velike prevoze namenjenega stratosferskega otjaka.

»Bonifacij Urban ugane že v naprej moje misli«, je dejal doktor profesorju tako razigrano, da je pilot takoj vedel:

»Danes ne bo dosti pazil na moje delo.«

»Tako velik mojster mora imeti tudi velike pomočnike«, je odgovoril profesor Kabaj, prav tako razigrane volje.

»Menite?«

»Vsekakor. Brez velikih pomočnikov tudi največji mojster ne zmore velikih stvari.«

»Bonifacij Urban«, je dejal dr. Servacij Evarist, in se obrnil k pilotu, »danes poletiti tudi profesor z menoj.«

Bombe padajo z neba

Mogočen razvoj taktike in tehnike bombardiranja iz zraka — Nekaj, pred čemer bo trepetal ves svet

Ko so se v svetovni vojni prvič pojavila v zraku vojaška letala, je bilo rekonstruiranje njihov glavni namen. Nikdo ni takrat mislil, da se je pojavil nov rod orožja, ko bo že v dogledni bodočnosti odločujoče vplivalo na razvoj vojnih operacij. Bila je to romantična doba vojaškega letalstva, ko so se srečavali piloti v zraku s svojimi neokretnimi in počasnimi letali ter si kot sovražniki mahali pri srečanju z rokami v pozdrav. Ko pa so pričeli piloti jemati s seboj pištole in ko so pričeli v letala montirati strojnice, se je situacija naglo spremenila.

Popolen preokret pa je nastal, ko so se pričela vojaška letala oboroževati z bombami in jeklenimi strelcami. Vojaška letala, ki so se smatrala vse dotlej kot neki okraski suhozemske vojske in mornarice, so dobila nove samostojne dolžnosti in naloge. Vojaško letalstvo je postalo enakopravni činitelj s silnimi bataljoni na fronti, z bojnimi ladjami, ki so pridobivale na tonaži in ki so se spreminjale v plavajoče trdnjave z močnimi posadkami. Potoki človeške krvi so bili prelit, predno je bil učinek bombe izenačen z učinkom topovskega strela.

Strategi so si ubijali glave, kako bi čim izdatnejše izpopolnili vojaško letalstvo, da bi zamoglo s pridom služiti napadu in obrambi. V prvih početkih so oporekali letalom hitrost, da se krečejo trodimenzalno in da jih ne bo mogoče opremiti z napravami, ki bi omogočale točne pogodke. To se je pokazalo v svetovni vojni, ko niso antantna letala mogla ugonobiti več kakor dve nemški podmornici, da je od desetih nemških letal, ki so bila poslana nad Pariz, prispelo na cilj samo eno letalo in da so zavezniška letala povzročila v zaledju sovražnika razmeroma majhno škodo. Tudi niso izpočetka strategij verjeli, da bi mogli postati piloti dobri in zanesljivi bombarderji. Prezrli so namreč, da je pri napadu iz zraka treba upoštevati hitrost letala, višino, iz katere vrže pilot bombo, kakor tudi smer vetra. V prvih početkih so posvečali veliko pozornost eleganci leta, vzleta in spuščanju na zemljo ter akrobacijam v zraku, dočim so takrat in tehniko bombardiranja zanemarjali.

Ko so se pričele po svetovni vojni posamezne države na novo oboroževati, so vojaški strokovnjaki pričeli posvečati vso pozornost prav letalstvu. Z razvo-

jem taktike in tehnike so v razmeroma kratkem času dosegli za navadnega zemljana skoro nedoumljive uspehe in napredek. Kakor nekdanji stari narodi, ki so se bojevali v senci puščic, se bodo države bojevale v bodočnosti v senci vojaških letal.

Moderne in dobro oborožene države ločijo danes zemsko in morsko letalstvo. Zgrajenih je na tisoče letal za bombardiranje mest na zemlji, razen teh pa na tisoče letal za bombardiranje vojaških ladij in podmornic. Močne eskadrile vojaških letal vzamejo s seboj toliko razsrečeliva, da lahko v nekaj urah pokončajo več mest in obsežne komplekse na

zemlji. Letala za bombardiranje vojaških ladij in podmornic pa so opremljena s tako preciznimi napravami, da ne more zgrešiti cilja nobena bomba. Mimo tega pa so moderna vojaška letala odlično oborožena tudi za vsak napad v zraku. Opremljena so obenem z modernimi obrambnimi napravami in bo steklo v morje še precej vode, predno se bodo uspešno uveljavili električni žarki, ki naj bi preprečili funkcijo motorjev in drugih potrebnih aparatov. Zato je pravičen naslov naših skromnih ugotovitev, da bodo v bodoči vojni padale bombe z neba in da bo pred njimi trepetal ves svet.

Je življenja in sveta

Žena na Hudičevih otokih

Strašna usoda Marije Langeac, ki se je žrtvovala za svojega izvoljenca — Ljubezen za zamreženmi okni

Zapiski kazniškega zdravnika na Hudičevih otokih dr. Alberta Massona so zagledal beli dan. Čeprav dr. Masson ni bil pisatelj, vendar je za njegovo delo, ki prikazuje strašno dramo mlade žene, ogromno zanimanje.

Dr. Albert Masson je bil zdravnik dolga leta na Hudičevih otokih. Posebno pozornost vzbujajo v njegovih zapiskih vstaja kaznjencev, v kateri je bil umorjen kaznjene Julij Dede. Ugotovilo pa se je pri nadaljnji preiskavi, da Dede ni bil pri vstaji soudeležen, nitj umorjen. Ko je bila vstaja, je ležal že Dede na smrtni postelji. Zdravniku in kazniškemu pazniku je tik pred smrtjo izdala strašno skrivnost svojega življenja.

Kaznjene Dede se je nekaj dni pred vstajo nevarno ponesrečil in se je zdravil v bolniški sobi. Vkljub nevarni poškodbi se je Dede branil zdravniške preiskave in pomoči. Ko je slutil, da se mu bliža zadnja ura, je prosil paznike, naj ga puste samega z zdravnikom. Začuden je zdravnik gledal, ko mu je pričel kaznjene Dede pripovedovati, da ni moški, marveč ženska in da se imenuje Marija Langeac. Še bolj iznenađen pa je bil zdravnik, ko je izvedel, da je bila Marija Langeac prijateljica Julija Dedeja in da je na mesto njega šla v zapor.

Skrivnostna kaznjena Marija Langeac je nadalje zdravniku razkrila vso svojo preteklost. Mladost je preživela med pariškimi apaši in se zaljubila v Julija Dedeja, ki je postal radi nje zločinec. Še

predno je bil Dede vjet, mu je Marija prisegla, da ga bo osvobodila in da bo vse posledice strašnega zločina nosila sama. Pomagala mu je pobegniti iz ječe. Oblekla je njegovo obleko in se zaprla v njegovo celico. Ker sta bila Dede in Marija približno enake velikosti, in ker je imela Marija precej moški izraz, niso pazniki opazili nobene spremembe. Najmanj pa

niso slutili, da je Dede pobegnil in da se je zaprla v celico njegova izvoljenka.

Celico, v kateri je presedevala Marija Langeac, je nadzoroval mladi in simpatični paznik. Nekega dne je Marija začutila v svojem srcu ljubezen do paznika. S časom mu je razkrila svojo skrivnost, a paznik je molčal kakor grob. Med njima se je razvilo kmalu ljubezensko razmerje, ki pa ni ostalo prikrito ostalim paznikom in kaznjencem. To je rodilo strahovite posledice. Paznik se je bal predstojnika, ki mu je bil zamolčal Marijino skrivnost, za katero je izvedel po nekem naključju tudi močan kaznjeneec črnc. Paznik in črnc sta se pričela smrtno sovražiti. Pri nekem spopadu je črnc zavihel nad paznikovo glavo težko kladivo. V tem trenutku je priskočila pazniku na pomoč Marija in dobila smrtno poškodbo. Njene zadnje besede so bile: »Rada umrem za njega, saj me je tudi on imel rad...« Marija Langeac je bila edina ženska, ki je kot kaznjena končala svoje življenje na Hudičevih otokih.

SLONI IN BILARD.

Če bodo nekega dne popolnoma izumrli sloni, bo tega kriv bilard. To nam potrjuje statistika krogel za bilard, ki jih izdelujejo iz slonovine. Od leta 1830 do konca lanskega leta je bilo izdelanih nad 2 milijona krogel iz slonove kosti za bilarde. Iz kosti odraslega slona lahko izdelajo samo 7 krogel. Po tem računu so morali v zadnjih letih pobiti 300.000 slonov, da so lahko zadovoljili naslado igralcev bilarda.

Razno

MODRA GALICA.

Vinogradnike obveščamo, da se je prijaviti za modro galico pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12. Tel. 29-83. 1884

Posest

KUPIM VILO

v Mariboru ali na periferiji. Ponudbe pod »Gotovina« na upravo »Večernika«. 1846

Zelo ugodno na prodaj

STAVBENA PARCELA

z vinogradom, 1650 m², blizu kolodvora. Vprašati Aleksandrova cesta 43. pri gospodu Jermončniku. 1845

Lokal

LOKAL

primeren za mlekarno ali slaščičarno, iščem s 1. majem ali pozneje. Hitre ponudbe na upravo »Večernika« pod »Mlekarne«. 1841

Prodaj

KOVACNICO

z orodjem prodam. Slovenska ulica 26. 1851

VINOGRADNIKI!

Na prodaj 3000 komadov kostanjevega kolja. Naslov v upravi »Večernika«. 1848

OTROŠKI VOZICEK

na prodaj. Popovičeva 3, pri kadetnici. 1847

PEČI

stole, mize, španske stene, ležalne stole in drugo poceni prodam. Vprašati med 10. in 12. in med 2. in 4. uro na Tržaški c. 22, Sluga. 1843

Stanovanje

STANOVANJE

sobo in kuhinjo, oddam. Studenti, Aleksandrova cesta 23. 1855

SPREJMEM GOSPODA

na stanovanje. Grad, Grajska ulica 2, Arzenšek. 1852

STANOVANJE

sobo in kuhinjo, s pritliklino, oddam s 1. majem. Križnič, Danjkova 10. 1850

GOSPODIČNO

sprejem takoj na stanovanje, posebna soba. Vprašati Trubarjeva 5, Plahuta. 1842

Službo dobi

Iščem pridno in pošteno DEKLE večšo gospodinjstva in kuharja. Naslov v upravi »Večernika«. 1849

PAS Spomladansko perilo, nogavice in rokavice si nabavite tam, kjer je velika izbira to je v modni trgovini.

A. PAS Maribor Slovenska 4